

Nr 131. Motion av Ilona Sztamari Waldau m fl (alla V) om förbättringar för nyanlända barn och ungdomar
(KSN-2011-0156)

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med hänvisning till föredragningen i ärendet.

Ilona Sztamari Waldau (V) reserverar sig till förmån för bifall till motionen.

Uppsala den 7 september 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Sofia Spolander (alla M), Cecilia Hamenius, Peter Nordgren (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wårnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztamari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist (båda M), Karin Ericsson (C), Bengt Westman, Irene Zetterberg (båda S), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

I en motion av Ilona Sztamari Waldau m fl (alla V), väckt vid fullmäktiges sammanträde den 28 februari 2011, föreslås att socialnämnden för barn och unga och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) får i uppdrag att säkerställa att ensamkommande barn ska få stöd för att stanna i Uppsala till skolgången är avslutad. Vidare yrkas att UAN ges i uppdrag att säkerställa att aktivitetshuset ges resurser så att verksamheten kan säkras och utvecklas, att om möjligt låta introduktionsstudier för ny-

anlända ungdomar (IVIK) inom gymnasieskolan räknas som gymnasiestudier som gör det möjligt för eleverna att fullfölja ett nationellt gymnasieprogram samt att om möjligt och låta den som påbörjat introduktionsstudier före 19 års ålder fortsätta sina studier på ett nationellt program inom gymnasieskolan om behörighet uppnåtts. I det fall specialregler för introduktionsstudier inte går att införa på kommunal nivå yrkas att regeringen tillskrivs om ändrade regler.

Motionen återges i *bilaga 1*.

Remissbehandling

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) (*bilaga 2*, utsändes separat) ställer sig bakom motionärernas intention att förbättra möjligheterna för nyanlända barn och ungdomar att tas emot i det svenska samhället.

UAN ansvarar för mottagningen av nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd. Ansvaret för boende för asylsökande ensamkommande barn utan vårdnadshavare eller de som fått avslag på asylansökan vilar på SBN. UAN har i uppdrag att erbjuda dessa barn skolgång i avvaktan på beslut om permanent uppehållstillstånd eller avslag på asylansökan. Vid beslut om avvisning kan skolgången inte garanteras ske i Uppsala, inte heller kan avslutad skolgång garanteras. UAN har tagit initiativ till en utredning om organisation av en mottagningsenhet för nyanlända barn och ungdomar 0-20 år. Nu gällande uppdrag om aktivitetshuset kommer från UAN och i pågående beredning av ärendet ingår att beakta aktivitetshusets behov av verksamhet och resurser.

Skollagstiftningen utgår från allas rätt till och lika tillgång till utbildning, samt att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform. Motionärens yrkande om att ge en särskild grupp möjligheter att gå i gymnasieskola längre tid än andra strider mot dessa grundläggande principer och föreslås avslås.

Socialnämnden för barn och unga (SBN) (*bilaga 3*, utsändes separat) konstaterar att det ur barnets/ungdomens perspektiv är angeläget att kunna fullfölja sin skolgång och att det är en av de viktigaste aspekterna för nämndens del i ansvarstagandet för ensamkommande barn

och ungdomar. Nämnden arbetar gemensamt med UAN för att förbättra mottagandet och introduktionen in i pedagogisk verksamhet. Vad gäller ensamkommande ungdomar som fyllt 18 år med lagakraftvunnen avvisning och utvisningsbeslut övergår ansvaret i sin helhet på Migrationsverket varför det saknas juridiska möjligheter att bifalla motionens yrkande.

Nämnden anser att det inte är tillfredställande att en 18-åring som fått avslag på sin asylansökan förflyttas från Uppsala kommun till flyktingförläggning. Ur den enskilde ungdomens perspektiv vore det bättre att få fortsätta sin skolgång till avvisningen. Gällande rätt på området medger dock inte detta. Problematiken som de med avslagsbeslut har att möta har påtalats för företrädare för Justitiedepartementet.

Nämnden föreslår att motionen avslås.

Föredragning

Kommunen arbetar på olika sätt med att förbättra möjligheterna för nyanlända barn och ungdomar att tas emot i det svenska samhället.

UAN har i uppdrag att erbjuda ensamkommande barn utan vårdnadshavare och asylsökandes möjlighet till skolgång i avvaktan på beslut om permanent uppehållstillstånd eller avslag på asylansökan. UAN kan dock inte såsom framgår av nämndens remissvar garantera att utbildningen sker i Uppsala eller ge en garanti för avslutad skolgång.

Det pågår en utredning om organisation av mottagningsenhet för nyanlända barn och ungdomar mellan 0-20 år. Initiativet till utredningen har tagits av UAN och i den översynen behandlas även aktivitetshuset vilket innebär att verksamheten och resurser därmed beaktas.

Vad gäller skollagstiftningen har kommunstyrelsen samma uppfattning som utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och avvisar yrkandet i motionen. Utbildning ska enligt skollagen vara likvärdig inom varje skolform och motionens förslag innebär att en viss grupp särskiljs vilket strider mot såväl grundlag, skollag som kommunallagen. Vad gäller ensamkommande ungdomar som fyllt 18 år med lagakraftvunnen avvisning- eller utvisningsbeslut äger Migrationsverket frågeställ-

ningen i sin helhet vilket innebär att det inte finns juridiska möjligheter att bifalla yrkandet i motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag till beslut.

Bilaga 1

Varje år tar Uppsala kommun emot ensamkommande barn som får boende, förmyndare och en ordnad skolgång. I samband med att barnen fyller 18 år upphör Migrationsverkets stöd till kommunerna. Det innebär att de som får avslag på sin asylansökan men kan inte avvisas från Sverige av olika oftast förflyttas till en flyktingförläggning. I och med det avbryts skolgången eftersom kommunen där förvaret finns inte behöver tillgodose behovet av utbildning i avvaktan på utvisning, det kan dröja flera år innan denna kan verkställas.

Det finns exempel på ensamkommande barn som rotat sig i Uppsala men som p.g.a. avslag på asylansökan vid 18 år förflyttas till flyktingförläggningar långt från Uppsala, tryggheten och sina vänner och där de placeras tillsammans med nyanlända vuxna flyktingar. Barn som under sin tid i Uppsala blivit goda vänner flyttas till olika delar av landet.

Ett annat problem som ungdomar som nyligen kommit till Uppsala har är att de inte får möjligt att studera på gymnasiet eftersom IVIK (introduktionsstudier för nyanlända ungdomar) inte räknas som gymnasiestudier, trots att de sker inom gymnasieskolan och vänder sig till elever 16-20 år. Många elever hinner inte söka in på ett reguljärt gymnasieprogram innan de blir för gamla och hänvisas därför till kommunal vuxenutbildning. Det vore naturligare att IVIK, eller språkintrouktion från och med ht 2011, ses som en förberedelse för reguljärt gymnasieprogram och att den som börjat på IVIK/språkintrouktion senast det år hen fyller 19 år ska kunna avsluta studier på gymnasieprogram inom ramen för gymnasieskolan. Även om detta är nationella regler borde Uppsala pröva om det går att ha generösare regler.

Många av de nyanlända ungdomarna, såväl

ensamkommande som de som kommer med sin familj, söker sig till kommunens verksamhet Aktivitetshuset. Här kan ungdomarna bl.a. få hjälp med läxor, få tillgång till datorer, lära sig spela instrument och träffa andra ungdomar. Aktivitetshuset fungerar som en fritidsgård både för nyanlända och för ungdomar som varit bosatta i Sverige under en längre tid. Aktivitetshuset är en viktig verksamhet som för närvarande har ekonomiska bekymmer och sparbeting. Verksamheten är viktig och borde få utökat stöd, inte mindre.

Vi föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar

Att ge Socialnämnden för barn och unga samt Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag säkerställa att ensamkommande barn ska få stöd för att stanna i Uppsala tills skolgången är avslutad

Att ge Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att säkerställa att Aktivitetshuset ges resurser så att verksamheten kan säkras och utvecklas

Att ge Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att, om möjligt, låta IVIK inom gymnasieskolan räknas som gymnasiestudier som gör det möjligt för eleverna att fullfölja ett nationellt gymnasieprogram

Att ge Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att, om möjligt, att låta den som påbörjat introduktionsstudier före 19 års ålder fortsätta sina studier på ett nationellt program inom gymnasieskolan om behörighet uppnåtts

Att tillskriva regeringen om ändrade regler, om specialregler för introduktionsstudier inte går att införa på kommunal nivå.